

SEFER BEREISHIS: A STUDY OF TEXT, TRADITION & THEOLOGY

A NEW CREATION AND THE PERMISSION TO EAT MEAT

(א) אברנאל (בראשית ט:א)

אין ספק שנח ובניו בצאתם מן התיבה היו משתוממים ומתאבלים על העבר, יראים ופחדים מהעתיד, וזה מהדברים ד': הא' שהיו מתאבלים על מיתת קרוביהם ואוהביהם ... והב' שהיו יראים ופחדים מן החיות ... והג' שהיו התבהלים באומרים מא נאכול כי אין לנו פרי עץ ... והד' היו יראים פן יפול קטטה ומדינים בין האחים ויהרגו זה את זה כמו הקין והבל ... ומפני מחשבות אלו היו קצים בחייהם ובלתי חפציהם להזדווג לנשותיהם כדי שלא יולידו לבהלה ... וכאשר ראה השי"ת נשתוממים לעבר ונבהלים על העתיד ע"פ הד' דברים האלה דבר אל לבם וברך אותם בדברים מיוחסים לכל א' מהמחשבות אשר היו בלבותם ... וכנגד הג' מהעדר מזונות ... ר"ל שהבבשר יעמוד לכם במקום הירק העשב

מלבי"ם (בראשית ט:א)

ויברך אלקים ... פרו ורבו. פי' מהרי"א בצאתו מן התיבה וראה העולם שמם התבהל מד' דברים. א' חסרון הקבוץ המדיני, שלא נשארו רק ד' אנשים, על זה אמר להם "פרו ורבו" שהם ימלאו ארץ. ב' שלא יהיו טרף לשני החיות הטורפות, ע"ז אמר "ומוראכם וחתכם ..." ג' מפני שנכרת כל עץ וכל צמח השדה וכל אוכל, ע"ז התיר להם לאכול בשר. ד' שלא יהרגו האחים זה את זה כמו בקין והבל, אומר "שופך דם האדם"

(ב) רד"ק (בראשית ט:א)

ויברך אלוקים, אע"פ שכבר היו ברוכים בתחילת הבריאה עתה היה להם כתחילת הבריאה, כי נתחדש העולם אחר שהיה תהו ובהו שהרי נתכסה כל הארץ במים. והברכה: מה שאמר להם פר"ז

רד"ק (בראשית ט:ב)

ומוראכם, כמו שאמר בברכה ראשונה "וכבשוה ורדו (לעיל א:כח)

רד"ק (בראשית ט:ד)

אך בשר ... ונראה כי לפיכך התיר הבשר לנח, לפי שטרח הבבהמה ובעוף ובחיה וברמש להחיותם אתו התיבה, כי לצורך האדם נבראו בין למלאכתו בין לאכילתו אלא שלא הותר להמיתם ולאכלם אלא עד נח לפי שטרח בהם.

(ג) רמב"ן (בראשית א:כט)

הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע, לא הרשה לאדם ולאשתו להמית בריה ולאכול בשר, אך כל ירק עשב יאכלו יחדיו כלם, וכשבאו בני נח התיר להם בשר, שנאמר (להלן ט ג) כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את כל. כירק עשב שהתרתם לאדם הראשון התרתם לכם את כל, לשון רש"י. וכן פירש הרב במסכת סנהדרין (נט:ד"ה לא הותר) ולכל חית הארץ, לכם ולחיות נתתי העשבים ואת האילנות ואת כל ירק עשב לאכלה ... ואינו כן, אבל נתן לאדם ולאשתו כל עשב זרע וכל פרי עץ. ולחית הארץ ולעוף השמים נתן כל ירק עשב, לא פרי העץ ולא הזרעים. ואין מאכלם יחד כלם בשוה, אך הבשר לא הורשו בו עד בני נח כדעת רבותינו. והוא פשוטו של מקרא:

והיה זה, מפני שבעלי נפש התנועה יש להם קצת מעלה בנפשם, נדמו בה לבעלי הנפש המשכלת, ויש להם

בחירה בטובתם ומזוניהם, ויברחו מן הצער והמיתה ... וכאשר חטאו, והשחית כל בשר את דרכו על הארץ, ונגזר שימותו במבול, ובעבור נח הציל מהם לקיום המין, נתן להם רשות לשחוט ולאכול, כי קיומם בעבורו: ועם כל זה לא נתן להם הרשות בנפש ואסר להם אבר מן החי ...

רמב"ן (בראשית ט:ה)

... וסוד הענין, כי בעת היצירה נתן לאדם את כל עשב זורע וזרע ואת כל העץ אשר בו פרי עץ לאכלה, ונתן לחיה את כל ירק עשב לאכלה, ואמר הכתוב (לעיל א ל) ויהי כן, כי הוא טבעם ומנהגם. ועתה כאשר אמר באדם שישחוט הבעלי החיים והושם בטבע או במנהג שיהיו בעלי החיים זה לזה לאכלה, הוצרך לצוות שיהיו שאר בעלי החיים לבני אדם טרף לשיניהם, והם ייראו מהם ולא יטרפו בהם. ואמר ואך את דמכם לנפשותיכם, לרמוז כי לא ידרוש דם חיה מיד חברתה, אם כן נשאר בהם לטרוף זו את זו: וזה טעם הזכירו איסור שפיכת דמים בכאן מפני היתר השחיטה שהיה המנהג לשפוך דם, כי על דעת רבותינו (סנהדרין נו ב) כבר הזהיר אדם הראשון בזה, אבל מפני השחיטה הוצרך לומר התרתי לכם לשפוך דם כל חי זולתי דמכם שיהיה אסור לכם ולכל החיים שלא יהיה להם טבע לשפוך אותו:

אברבנאל (בראשית שם)

אבל נח ובניו כשיצאו מן התיבה לא היה להם לאכול לא עשב הארץ ולא עץ פרי זאם היו מיחלים לאכול עד שיזרעו שדות ויטעו כרמים ימותו ברעב, התיר להם אכילת בשר ... ולפי שבהרגם בע"ח לאכילתם ילמדו אכזריות אסר להם אבר מן החי שהוא אכזריות יותר גדול

Rav Michael Rosensweig, "Parshas Noach: A New Creation?" (www.TorahWeb.org)

[T]he cumulative evidence makes a compelling case for the view that this second creation reflects man's limitations and Hashem's disappointment. Coming on the heels of the need for such a radical restructuring and the Divine assessment- (8:21) "*ki yezzer lev ha-adam ra mi-neurav*"-, it is likely that the new world order constituted a concession to man's inability to sufficiently distinguish himself from the rest of creation. According to Abarbanel, he was permitted meat as a concession to ensure his survival. According to other perspectives, man's lower ambitions and aspirations no longer justified such dietary restrictions. The world was, indeed, reconstituted, but on a different basis. The need to reiterate the theme of *zelem elokim* and the prohibitions against murder in this context of lowered expectations is paramount.

This perspective is consistent with the view that we have developed elsewhere (TorahWeb, *parshas* Noah, [5760](#), [5761](#)) according to which Noah, himself, especially in contrast to both Avraham and Moshe, personifies the values of compromise and survival, not those of spiritual excellence and idealism. His association with the 7 Noachide commands, and especially his personal link with every *min hachai*, which simultaneously accents the allowance of meat and its restriction, contrast dramatically with the loftier spiritual idealism embodied by *taryag mizvot* and the total corpus of Torah and *halakhah*.

The impact of the *mabul* on human nature and world order may have been profound. However, the ideal challenges presented to Adam continue to inspire mankind in general, and especially *Am Yisrael*. Notwithstanding the second act of creation following the "*tohu vavohoo*" after the *mabul*, it is the initial creation of *Bereishis* that we continue to commemorate on Rosh Hashanah ("*hayom barat olam*") and every *Shabbat*. As the Ramban notes the fact that we designate days of the week by their distance from *Shabbat* conveys a powerful message that the entire week revolves around *Shabbat*. In this way, Jews continue to underscore their ideal commitment to Hashem in the post-*mabul* world.